

FOTOGRAFIJA:

Trideset likova jednog lica

● *Za svoje izložbe u Beogradu, Novom Sadu, Splitu, Pančevu i Sarajevu - poznati fotografski stvaralac Aleksandar Dolgij odabrao je jednu temu - portret - i predstavio nam „trideset likova jednog lica“.*

Zaista je mali broj stvaralaca u fotografiji koji bi mogli, i smjeli, da se upuste u rizik i avanturu, da za svoju samostalnu izložbu odaberu jednu temu i da, recimo, kroz tridesetak radova - portreta - pokušaju da nam predstavljaju jednu ličnost i, što je još važnije, proniknu u njenu psihu i raspoloženje, da je na neki način razgolite pred nama i kažu: „Eto, to je Nena“.

Takav je slučaj, na primjer, s **Aleksandrom Dolgijem** iz Beograda koji je posljednjih godina priredio pet samostalnih izložbi (u Novom Sadu, Pančevu, Beogradu, Splitu i Sarajevu) i sve one imale su jedan zajednički imenitelj, istu poruku i istu ličnost za fotografiranje. Svaki put, na tridesetak fotografija većeg formata, ona je predstavljala istu osobu, koju je - rekli bi smo - pratio kroz izvjesno vrijeme, pokušao da „uhvati“ objektivom svog fotografskog aparata njezino raspoloženje i da je uvijek, na odgovarajući način, s pravom rasvjetom - koju najčešće odražava mekoća - smjesti u „ram“ slike. Ovakav pristup prezentaciji jednog lica predstavlja specifičan pokušaj da se kroz vizuelnu storiju, sa ograničenim brojem fotosa, objasni neka osoba. I zato, kada se nađete pred portretima ovog stvaralca onda se ne možete utisku da se tu, upravo pred vama, odvija lagana i čudesna transformacija jednog ženskog lika.

Opasnost koja se javlja kod ovakvog načina izražavanja i ponavljanja - tvrdi **Gordana Vidaković, likovni kritičar iz Beograda** - kao da ne zabrinjava Dolgija. On ne zapada u monotoniju slikajući jedan lik, a dok radi u interijeru on koristi prirodno svjetlo koje dopire spolja, što fotografijama daje specifičan štimung (mekoću) po kome je stvara-

Aleksandar Dolgij: „To je Nena“.

laštvo ovog autora prepoznatljivo. Ponekad sjenke lagano prate formu, kao kad slikar mekim potezima četkice oslikava ljudsku figuru u prostoru, drugi put, snažnim ciaro-scurom autor potencira karakterne crte portretisane osobe. Tako pred nas izranjaju likovi iz tamne game ambijenta u kome su snimljeni, pri čemu su svjetlosni efekti usredsređeni na oči, usne ili ruke, koje su jedostavno opuštene uz tijelo, ili nečim usposlene.

Poznato je, međutim, da portret spada u najteže fotografske discipline, da se to saznanje temelji, prije svega, na činjenici da je kod rada na portretu teško uspostaviti komunikaciju između fotografa i modela u toku priprema i za vrijeme samog snimanja. Aleksandar Dolgij je te granice uspješno „preskočio“, jer je zanat - kojim se bavi - uspješno savadao, a fotografije koje nam predočava, podigao na pijedestol ostvarenja najvišeg ranga.

Duško MOMČILOVIĆ